

Sociaal Akkoord

OUDEWATER ZIJN WE SAMEN

wij blijven
in de stad
die ons buren geeft
hier wonen mensen

BELEIDSKADER 2023-2027

Inhoudsopgave

de stad (stadsdichter Greja van Turenhout, 2023)	3
1. Inleiding	4
1.1 Achtergrond	4
1.2 Proces	5
1.3 Leeswijzer	5
2. Vertrekpunt voor het Sociaal Akkoord	6
2.1 Wat is er de afgelopen jaren bereikt?	6
2.2 Aanbevelingen vanuit evaluatie en gesprekken met de stad	6
3. 'Oudewater zijn we samen'	8
3.1 Visie 'Oudewater zijn we samen'	8
3.2 Uitgangspunten voor het Sociaal Akkoord	8
4. Beleidskader	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.1 Thema 1: Gezondheid en bewegen	10
4.2 Thema 2: Opvoeden en opgroeien	11
4.3 Thema 3: Maatschappelijke ondersteuning en betrokkenheid	13
4.4 Thema 4: Werk en inkomen	14
4.5 Thema 5: Wonen en leefomgeving	15

de stad (stadsdichter Greja van Turenhout, 2023)

hier wonen mensen

waar een jongen

net iets te laat

naar school rent

weg gaat

haar stem

kent het oor

van de man die luistert

naar de vader die gekluisterd

verhuist

naar een ander leven

waar hij werkt

om te geven

zijn buurman het gras maait

voor haar

die een feest geeft

waarop zij danst

met een man

die stemmen hoort

als hij leeft achter glas

van waar zij kijkt

naar de dochter die fietst

de straat uit

en zij voor niets

van deur tot deur

vraagt

zij geven

daar huilt een meisje

de geelbuik vaart

een bakker sluit

hij geeft een ijsje

aan de bloemenman

die rozen pakt voor haar

uit een land in nood

haar leven

voor even hier

het water stroomt

een kat strekt zich uit

plezier

toeristen praten

laten de tijd

een jongen droomt

het leven

dat hij straks leidt

de vrouw is ziek

maar wil niet weten

in de straten

als muziek

klinken namen

verloren

niet vergeten

een man neemt afscheid

een kind geboren

de deur op een kier

waar de jongen leeft

zij niet

hier is liefde

en verdriet

wij blijven

in de stad

die ons burens geeft

hier wonen mensen

1. Inleiding

‘Het gaat zo slecht niet in het sociaal domein in Oudewater’. Met die uitspraak heeft het college de raad en maatschappelijke partners geprikkeld om met elkaar in gesprek te gaan over wat er de komende jaren nodig is in het sociaal domein in Oudewater.

Dat het zo slecht niet gaat, dat laten de cijfers ons zien en horen we ook terug uit verhalen vanuit de stad. De inzet vanuit de maatschappelijke agenda 2019 -2022 heeft vruchten afgeworpen. Er is meer grip op de kosten en instroom in het sociaal domein, maatschappelijke organisaties zijn goed met elkaar in gesprek over wat Oudewater nodig heeft en hoe we dat kunnen doen.

Er is echter een keerzijde aan de constatering dat het best goed gaat: dit geldt namelijk niet voor alle Oudewaterenaren. Bestaanszekerheid is in het leven van inwoners een belangrijk thema. Zij hebben moeite met rondkomen en kunnen door financiële zorgen niet goed meedoen in de samenleving. Ook hebben meer jongeren dan vroeger, vraagstukken rondom mentaal welzijn en mentale weerbaarheid. En we zien dat er steeds meer nieuwe inwoners van Oudewater opgenomen worden in de samenleving, wat niet altijd vanzelf gaat. Daarnaast zorgen nieuwe gemeentelijke taken rondom zorg, welzijn en huisvesting én arbeidsmarktproblemen voor uitdagingen waar we in de toekomst mee om moeten gaan. Dit is een greep uit de vraagstukken waarop het Sociaal Akkoord een antwoord wil geven.

1.1 Achtergrond

Het huidige beleidsplan voor het sociaal domein in Oudewater, de Maatschappelijke Agenda, is in 2019 vastgesteld en loopt tot en met 2022. De gemeenteraad heeft uitgesproken een raadsbreed gedragen sociaal akkoord te willen opstellen met maatschappelijke partners als opvolger van de huidige maatschappelijke agenda.

Het Sociaal Akkoord beschrijft de ambities voor de komende jaren en de wijze waarop deze ambities worden waargemaakt. Het sociaal akkoord wordt opgesteld als een drieluik. Voorliggend document vormt het eerste luik:

1.2 Proces

Bij het opstellen van het Sociaal Akkoord zijn maatschappelijke partners, de gemeenteraad en de participatieraad Oudewater betrokken. Hierdoor is draagvlak en betrokkenheid bij de opstelling en uitvoering van het Sociaal Akkoord gecreëerd en gebruik gemaakt van de inhoudelijke expertise van onze maatschappelijke partners en een goede basis gelegd voor de samenwerking bij de uitvoering.

- De **gemeenteraad** is betrokken door in maart de [kaders vast te stellen](#) voor de totstandkoming van het sociaal akkoord. Ook is er begin mei een [gesprek geweest tussen de gemeenteraad](#), de gemeente, de Wulverhorst en het Stadsteam Oudewater over de huidige stand van het sociaal domein en de aanbevelingen om mee te nemen in het sociaal akkoord. Belangrijke thema's in dit gesprek waren het belang van integraal werken, ons richten op 'doen' en haalbaarheid van uitvoering in plaats van te lang te praten over wat er nodig is, het belang van preventie en domeinoverstijgende samenwerking.
- De **participatieraad Oudewater** heeft op verschillende momenten meegepraat en meegedacht op de voortgang en de inhoud en blijft dit tijdens de uitvoering van het sociaal akkoord ook doen. De participatieraad noemde het belang van denken vanuit 'positieve gezondheid', zonder de aandacht te verliezen voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Aandacht gevraagd voor ontmoetingsmogelijkheden voor verschillende groepen Oudewaterenaren, met name jongeren, ouderen en nieuwe inwoners. Ook werd de zorg uitgesproken over mogelijke problemen met de aanwas van nieuwe vrijwilligers en hoe belangrijk het is ook jongeren te verleiden tot het doen van vrijwilligerswerk.
- **Maatschappelijke partners** zijn op verschillende manieren betrokken. Op overlegtafels en netwerkoverleggen zijn doelen en toekomstbeelden besproken. Dit is mee-genomen in de inhoud van het sociaal akkoord. Op 11 mei zijn 50 betrokkenen van zo'n 20 maatschappelijke organisaties aanwezig geweest bij een bijeenkomst om de doelen in het sociaal akkoord te bespreken. Dit vormde de basis voor het beleidskader zoals deze nu worden gepresenteerd. Belangrijke thema's die daar werden genoemd: communicatie over aanbod en regelingen, onderlinge samenwerking tussen organisaties, samenredzaamheid, kansengelijkheid, breder kijken naar gezondheid, aandacht voor jongeren, inzetten van doe-kracht van inwoners.

1.3 Leeswijzer

In dit document beschrijven we de missie en uitgangspunten voor het sociaal domein en de maatschappelijke doelen op een aantal thema's voor de komende jaren.

- Het volgende hoofdstuk beschrijft het startpunt voor het sociaal akkoord: hoe staat Oudewater ervoor, welke aanbevelingen zijn er gedaan om mee te nemen in het sociaal akkoord en met welke trends en ontwikkelingen moeten we rekening houden?
- In hoofdstuk drie staan de missie en de uitgangspunten voor het sociaal domein voor de komende jaren beschreven.
- Hoofdstuk vier beschrijft rond welke thema's het sociaal akkoord is opgebouwd en welke doelen we willen behalen per thema.

2. Vertrekpunt voor het Sociaal Akkoord

Het nadenken over wat er in de toekomst nodig is, begint bij het bekijken van de actuele situatie. Hiervoor is teruggekeken op de opbrengsten van de Maatschappelijke Agenda 2019-2022, cijfermatig materiaal en ontwikkelingen en trends voor de komende tijd. Deze staan beschreven in het document 'Actueel Beeld'. In dit hoofdstuk een beknopte terugblik op de afgelopen jaren en de aanbevelingen die zijn gedaan voor de komende jaren.

2.1 Wat is er de afgelopen jaren bereikt?

In 2019 is de Maatschappelijke Agenda 2019-2022 vastgesteld. De belangrijkste doelen waren het verbeteren van de toegang tot het sociaal domein en het versterken van de regie van de gemeente op het sociaal domein. Dit ook ingegeven door de stijgende uitgaven in het sociaal domein. Als we terugkijken op de afgelopen jaren, dan wordt duidelijk dat de gemeente meer grip heeft gekregen op wat er gebeurt rondom Jeugd en Wmo, zowel in gezinnen als financieel voor de gemeente. We zien dat aan vermindering van het aantal jeugdigen dat jeugdhulp krijgt (afname van jeugdigen in het dwangkader en minder zorgstapeling), afname van de uitgaven van de gemeente in het Sociaal Domein en een beperkte stijging van het aantal inwoners dat ondersteuning ontvangt vanuit de Wmo. Het Stadsteam begeleidt daar waar mogelijk en haalt expertise erbij maar blijft zelf wel aangesloten bij het gezin. Ook is de Oudewaterse gemeenschap erg actief en zorgzaam. De Wulverhorst is nog altijd de spil in de ouderenzorg en -welzijn in Oudewater en vervult een belangrijke rol in de samenleving als grootste werkgever van de stad en heeft ook veel vrijwilligers. De afgelopen jaren heeft de vorming van verschillende netwerken laten zien hoe groot het organisatorisch vermogen van de samenleving is. Dat maakt dat inwoners voor hun vrijetijdsbesteding, ontmoeting, advies of steun terecht kunnen bij diverse verenigingen en organisaties.

2.2 Aanbevelingen vanuit evaluatie en gesprekken met de stad

Vanuit de evaluatie van de maatschappelijke agenda en de gesprekken daarover met maatschappelijke partners, de participatieraad en de gemeenteraad komen de aanbevelingen naar voren. Deze aanbevelingen vormen de basis voor het beleidskader dat hierna wordt beschreven.

- Blijf het **Stadsteam** doorontwikkelen
Het Stadsteam is de belangrijkste speler in de keten van jeugdhulp in Oudewater. Ook is het Stadsteam een belangrijke partij voor toegang en begeleiding voor de Wmo. Dat willen we in de toekomst ook graag zo houden. Het is daarom van belang om dit te blijven monitoren en te blijven inzetten op inspanningen die bijdragen aan een sterk Stadsteam. Neem hierin ook de kaders mee vanuit de hervormingsagenda Jeugd en het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Met als belangrijkste opdracht om een sterk integraal wijkteam neer te zetten van jong tot oud. De hervormingsagenda sluit aan bij de huidige koers van het Stadsteam en gemeente Oudewater.
- Maak (**positieve**) **gezondheid** integraal onderdeel van alle beleid binnen het Sociaal Domein. Gezondheid, eerder veelal beschouwd als het 'afwezig zijn van ziekten', wordt inmiddels breder gezien. Het gaat om het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Het vergroten van de veerkracht van inwoners staat centraal. Met die blik op gezondheid gaat het over zorg, leefomgeving, cultuur, ontmoeting, mentale gezondheid, zingeving, participatie, etc.
- Intensiveer **preventie** door het versterken van de Sociale basis
In de afgelopen jaren lag de focus van de Maatschappelijke Agenda op het professionele veld (mede door de grote verbeterlag van het Stadsteam). Nu het Stadsteam op stoom is, kan in gezamenlijkheid met Stadsteam en maatschappelijke partners de aandacht verschuiven naar

lokale samenhang. Veel onderwerpen, zoals mantelzorg, jongerenparticipatie, eenzaamheid en vitaliteit kunnen juist door vrijwilligers en informele partners opgepakt worden. Door dit goed in te richten heeft dit een preventieve uitwerking; Inwoners krijgen snel ondersteuning waardoor zwaardere hulp voorkomen wordt. Dit is wenselijk voor de inwoners en heeft een positieve invloed op de betaalbaarheid van de zorg in het algemeen. We hebben geconstateerd dat in Oudewater al veel geregeld is voor ouderen. Voor jeugdigen en gezinnen en inwoners met een psychische kwetsbaarheid vraagt dit nog extra aandacht. Het GALA akkoord en de hervormingsagenda Jeugd bieden ook kaders hiervoor.

- Zet in op een **doorgaande lijn van -9 maanden tot en met 23 jaar** waarbij de kinderen en jongeren centraal staan, normalisatie de norm is, en het werken aan collectieve veerkracht, mentale weerbaarheid en het vermogen van kinderen en jongeren om grip en zeggenschap over hun eigen leven te krijgen in samenwerking met partners wordt gefaciliteerd, met o.a. voorschoolse educatie, jongerenwerk en het programma 'Kansrijke Start'.
- Over de hele linie zien we ook een grote behoefte aan een **helder subsidiebeleid**, dat de samenwerking en verbinding tussen organisaties en tussen de organisaties en de gemeente zal versterken. Het verstrekken van subsidies is een belangrijk middel om de doelen uit het Sociaal Akkoord mee te bereiken.
- **Domeinoverstijgende samenwerking**, zowel met andere domeinen binnen de gemeente (veiligheid, wonen, energie, openbare ruimte, vastgoed, etc.) als buiten de gemeente (partners vanuit zorg, zorgverzekeraars, zorgkantoor) wordt steeds belangrijker om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Dat vergt extra inzet.
- Doordat recentelijk de kosten van het levensonderhoud, en met name de energielasten, enorm zijn toegenomen komt de **bestaanszekerheid** van veel inwoners onder druk te staan. Financiële problemen of zelfs het ontstaan van schulden ligt op de loer. Daarnaast blijft het bereik van de ondersteuningsmogelijkheden en regelingen een aandachtspunt. Een groot gedeelte van de inwoners met een laag inkomen of inwoners die leven in armoede weten deze niet te vinden. Daarom is het van belang om het bereik van regelingen te vergroten en te (blijven) investeren in het lokale netwerk rondom armoede. Ook moet voldoende oog zijn voor de samenhang met andere beleidsterreinen, zoals energietransitie en gezondheid.
- De gemeente werkt aan de opgave '**zorgen voor arbeidsmigranten, zorgen voor Oudewater**'. Er wordt een brede aanpak voor de opgave arbeidsmigrantenontwikkeld. In deze aanpak besteden we aandacht aan de twee kanten van dit vraagstuk. Enerzijds de zorg voor en bescherming van arbeidsmigranten en anderzijds het verminderen van overlast en vergroten van (het gevoel van) veiligheid van andere inwoners. We kijken daarom breed naar de opgave arbeidsmigranten: onder andere naar economie, huisvesting, samenleving en handhaving. We willen deze aanpak samen met arbeidsmigranten, uitzendbureaus, huisvesters en bedrijven waar arbeidsmigranten werken ontwikkelen. We profiteren tenslotte allemaal van een effectieve aanpak die enerzijds zorgt voor goede leefomstandigheden voor arbeidsmigranten, en anderzijds bijdraagt aan (het gevoel van) veiligheid en het terugdringen van overlast die door bewoners wordt ervaren.
- Zet in op verbetering van de **monitorings- en stuurinformatie** met name wat betreft het monitoren en tijdig kunnen bijsturen van genomen maatregelen. Maak dat goed en duidelijk inzichtelijk in bijvoorbeeld een infographic.
- Maak de **Woonzorgvisie** onderdeel van het Sociaal Akkoord.

3. 'Oudewater zijn we samen'

In de gemeente Oudewater kijken we naar elkaar om en zorgen we voor elkaar. Ons grote organisatievermogen zorgt ervoor dat er voorzieningen en activiteiten zijn voor alle inwoners om een **gezond en vitaal, sociaal en zelfstandig** leven te hebben. Extra ondersteuning is beschikbaar als dit nodig is. Het Stadsteam is het primaire aanspreekpunt voor inwoners met vragen over welzijn, werk, inkomen, opvoeding, zorg en ondersteuning.

We hebben elkaar nodig om een zo gezond, zelfstandig, gelukkig en vitaal mogelijk leven te kunnen leiden. Dat betekent dat er sterke netwerken zijn en uitvoerende organisaties, verenigingen, inwoners en gemeente elkaar kunnen vinden en **samen optrekken** voor de inwoners van de gemeente Oudewater!

3.1 Visie 'Oudewater zijn we samen'

- Oudewater zijn we met elkaar. Dat betekent dat inwoners, maatschappelijke organisaties, netwerken, zorgorganisaties, vrijwilligers, ondernemers en gemeente er samen voor zorgen dat Oudewater een gemeente is waar het fijn is om te wonen, te leven, op te groeien, ouder te worden en dat er ook plek is voor inwoners die daarbij kort of lang steun nodig hebben.
- De sociale basis is sterk. Deze wordt gevormd door het samenhangende totaal aan lokale formele en informele organisaties, netwerken, verbanden die ervoor zorgen dat inwoners zo goed mogelijk kunnen participeren.
- Inwoners kunnen met de meeste vragen en problemen dichtbij en in de sociale basis terecht. Is er meer nodig, dan is het Stadsteam er voor verdere begeleiding, eventueel naar specialistische ondersteuning.
- We investeren in preventie voor jong tot oud. Dat betekent dat er laagdrempelig advies, ontmoeting en activiteiten zijn om grote zorgen in het leven van inwoners mogelijk voor te zijn.

3.2 Uitgangspunten voor het Sociaal Akkoord

- De gemeente vertrouwt op de deskundigheid van het veld. We werken vanuit de overtuiging dat de stad (samen) heel veel ziet, weet en kan. Gemeentelijk beleid sluit aan bij wat er speelt, op kansen en ontwikkelingen in de stad. De gemeente faciliteert dat organisaties het goede kunnen doen.
- We werken en denken integraal: het leven van onze inwoners speelt zich niet af binnen kaders, ons werk daarmee ook niet.
- We werken vanuit de bedoeling en maken systemen ondersteunend hieraan in plaats van andersom.
- We staan steeds open voor signalen vanuit het veld en vanuit inwoners.

4. Beleidskader

De Maatschappelijke Agenda 2019 -2022 was opgebouwd volgens vijf thema's, die in grote lijnen de wettelijke taken binnen het sociaal domein volgen. De gemeenteraad heeft besloten om deze thema's aan te houden voor het Sociaal Akkoord, om daarmee continuïteit te houden in het sociaal domein. Daarmee zijn de vijf thema's in het Sociaal Akkoord bepaald.

We zien echter, dat integraal denken en werken dwars staat op het denken in afgebakende thema's. Heel veel onderwerpen komen in verschillende thema's terug, zoals preventie, ontmoeting, bestaanszekerheid, informatievoorziening, domeinoverstijgende samenwerking. Uitvoering geven aan een aantal overkoepelende thema's moet integraal gebeuren.

4.1 Thema 1: Gezondheid en bewegen

Inwoners van Oudewater hebben een gezonde leefstijl.

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekten. We bekijken gezondheid in brede zin, vanuit het gedachtengoed van [positieve gezondheid](#). Er is aandacht voor mentaal en sociaal welbevinden, fysieke gezondheid, gezonde leefstijl en regie over het eigen leven. Terugdringen van gezondheidsachterstanden zorgt bovendien voor een grotere kansengelijkheid.

Daarom zetten we in op: bewegen, voeding, beperken van middelengebruik, mentale veerkracht en een gezonde leefomgeving. Voor alle inwoners van Oudewater, vanaf het prilste begin van het leven tot op oudere leeftijd en integreren dit in de sociale basis van Oudewater.

Trends en ontwikkelingen

Begin 2023 is op rijksniveau het [Gezond en Actief Leven Akkoord](#) (GALA) ondertekend door gemeenten en GGD 'en, zorgverzekeraars en VWS. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040 met weerbare gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. De afspraken uit het Nationaal Preventieakkoord worden met het GALA voortgezet. Belangrijke thema's zijn o.a. gezondheidsachterstanden, mentale weerbaarheid en mentale gezondheid, gezonde leefstijl en vitaal ouder worden. Gemeenten kunnen middelen aanvragen om uitvoering te geven aan de doelen uit het GALA.

Ook is het [Integraal Zorgakkoord](#) (IZA) gesloten tussen het rijk en zorgpartijen. Dit akkoord heeft tot doel om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Ook gemeenten krijgen hierbij een rol, met name waar het gaat om preventie en om samenwerking tussen de eerstelijnszorg en het sociaal domein.

Wat willen we bereiken:

Inwoners van Oudewater hebben een gezonde leefstijl.

We bevorderen gezondheid in brede zin en hanteren daarbij het gedachtengoed van positieve gezondheid. Er is nadrukkelijk aandacht voor:

- Mentale gezondheid → aandacht voor mentale veerkracht, sociale netwerken en psychosociale problematiek
- Gezonde leefstijl → sport & bewegen en gezonde voeding
- Middelengebruik → risicovol alcohol- en drugsgebruik
- Gezonde leefomgeving → omgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

Iedereen in Oudewater kan gebruikmaken van sportactiviteiten en cultuur en is bekend met het aanbod.

4.2 Thema 2: Opvoeden en opgroeien

Alle kinderen in Oudewater krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en groeien veilig op. Als hierbij ondersteuning of advies nodig is, kent Oudewater een sterk netwerk dat daarbij kan adviseren, ondersteunen of toeleiden naar hulp.

Opvoeden en opgroeien gaat met vallen en opstaan. Bijna iedereen kan in dit proces wel eens wat ondersteuning gebruiken. In veel gevallen is een luisterend oor, advies of iemand die eens meekijkt voldoende. In andere gevallen is het beter als er wat meer ondersteuning en hulp is. En ook kan het voorkomen dat er situaties ontstaan waarin zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind of de veiligheid van kind en gezin. In al deze situaties moeten inwoners terecht kunnen bij iemand en daarvoor is een stevig netwerk nodig. Van mensen die elkaar helpen met vraagstukken, van mensen die signaleren dat er wat speelt, van (vrijwilligers)organisaties die iets kunnen betekenen in intensievere ondersteuning.

Opvoeden en opgroeien van een kind vraagt de inzet van de hele gemeenschap. Uiteraard ligt de verantwoordelijkheid primair bij de ouder(s) en opvoeders daarnaast dragen familie, leerkrachten, huisartsen, verenigingen, kerken en vele anderen, hun steentje bij. Daarom zetten we in op het versterken van de sociale basis met aandacht voor preventie, normaliseren en sneller af kunnen schalen en indien nodig, tijdig opschalen. Uiteindelijk willen we dat elk kind gelijke kansen krijgt om zich goed te ontwikkelen.

Trends en ontwikkelingen

De Hervormingsagenda Jeugd heeft tot doel om de jeugdzorg te transformeren om daarmee de kwaliteit van de jeugdzorg te vergroten, maar het jeugdhulpstelsel ook beheersbaar te maken voor de toekomst.

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming heeft tot doel om tijdige en passende hulp voor kinderen en gezinnen te organiseren en de jeugdbeschermingsketen te vereenvoudigen. Het toekomstscenario schetst op hoofdlijnen de kind- en gezinsbescherming over vijf tot tien jaar. Dit vergt iets van de inrichting van de lokale teams en de samenwerking met partners in de jeugdbeschermingsketen.

Wat willen we bereiken?

Alle kinderen in Oudewater krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en groeien veilig op. Als hierbij ondersteuning of advies nodig is, kent Oudewater een sterk netwerk dat daarbij kan adviseren, ondersteunen of toeleiden naar hulp.

De sociale basis in Oudewater is een samenhangend geheel van formele en informele organisaties en netwerken die ervoor zorgen dat inwoners zo goed mogelijk kunnen meedoen. Daarbij betrekken we nadrukkelijk de culturele sector.

Hierbij is voor gezinnen specifiek aandacht voor:

- bestaanszekerheid (koppeling met thema Werk en Inkomen)
- ontmoeting voor ouders
- stimuleren onderlinge steun en hulp
- de weg naar welzijn, ontmoeting en ondersteuning is duidelijk voor inwoners
- (kwetsbare) opvoedsituaties
- thuiszitters

- digitale vaardigheden
- complexe echtscheiding situaties

Hierbij is voor kinderen specifiek aandacht voor:

- gelijke kansen voor ieder kind
- taalachterstand

Hierbij is voor jongeren specifiek aandacht voor:

- ontmoeting voor jongeren
- jongerenparticipatie
- eenzaamheid

Het Stadsteam is de belangrijkste speler in de keten van Jeugdhulp in Oudewater.

4.3 Thema 3: Maatschappelijke ondersteuning en betrokkenheid

Inwoners zijn zelfredzaam en zijn in staat om te gaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Als hierbij ondersteuning of advies nodig is, is er een sterk netwerk dat dit kan bieden of doorverwijst naar hulp en ondersteuning.

Oudewater heeft een sterke sociale basis. De komende tijd zetten we in op het versterken van de sociale basis voor alle inwoners, vanaf het prilste begin van het leven tot op oudere leeftijd. Veel onderwerpen zoals opvoedondersteuning, mantelzorg, jongerenparticipatie, eenzaamheid en vitaliteit kunnen juist door vrijwilligers en informele partners opgepakt worden. Door dit goed in te richten, heeft dit een preventieve werking; inwoners krijgen snel hulp waardoor zwaardere hulp voorkomen wordt.

Verbinden en ontmoeten staat centraal. Inwoners en partners treffen elkaar in formele en informele netwerken. Hierdoor wordt zelfredzaamheid en samenredzaamheid bevorderd. Voor alle inwoners en partners is het aanbod en de route ernaartoe bekend.

Trends en ontwikkelingen

- Net als nagenoeg overal in Nederland, heeft ook Oudewater te maken met **vergrijzing** en ontgroening. Dat betekent dat er meer mensen een (potentiële) zorgvraag krijgen en dat er minder mensen zijn om in deze vraag te voorzien.
- Daar komt bij dat we te maken hebben met grote **krapte op de arbeidsmarkt**, wat in de zorg- en ondersteuningssector ook goed voelbaar is. Dat maakt dat er gezocht moet worden naar innovatieve oplossingen.
- **Digitalisering** van de maatschappij zet door. Er is een groep inwoners die daar moeite mee heeft en daardoor steeds moeilijker kan participeren.
- In het GALA akkoord staan verschillende doelstellingen rondom gezond en actief leven. Hierin komen veel onderwerpen aan bod, waaronder ook eenzaamheid, mantelzorg, versterken van de sociale basis.

Wat willen we bereiken?

Inwoners zijn zelfredzaam en zijn in staat om te gaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Als hierbij ondersteuning of advies nodig is, is er een sterk netwerk dat dit kan bieden of doorverwijst naar hulp en ondersteuning.

De sociale basis in Oudewater is een samenhangend geheel van formele en informele organisaties en netwerken die ervoor zorgen dat inwoners zo goed mogelijk kunnen meedoen. Hierbij is specifiek aandacht voor:

- Prettig en gezond oud worden
- Sociale netwerken, ontmoeting en activiteiten
- Mentale gezondheid en psychische kwetsbaarheid
- Mantelzorg

De weg naar welzijn, ontmoeting en ondersteuning is bekend voor inwoners

We organiseren domeinoverstijgende samenwerking met aanbieders in het medisch domein, De Wulverhorst, het Stadsteam Oudewater, onderwijs, woningcorporatie, zorgverzekeraars, zorgkantoor en andere lokale formele en informele organisaties.

4.4 Thema 4: Werk en inkomen

- Inwoners van Oudewater hebben voldoende middelen om in hun eigen levensonderhoud te voorzien.
- Inwoners van Oudewater werken of participeren naar vermogen
- Nieuwe inwoners voelen zich thuis in Oudewater en doen mee naar vermogen

In gemeente Oudewater hebben we elkaar nodig om ervoor te zorgen dat inwoners meedoen in de samenleving. Bestaanszekerheid zien wij als voorwaarde om mee te kunnen doen. Inwoners en netwerkpartners zijn bekend met financiële regelingen. Inwoners met problematische schulden zijn in beeld en krijgen op tijd passende hulp. Er is aandacht voor verborgen armoede en de schaamte rondom armoede.

De samenwerking tussen gemeente, Stadsteam, FermWerk, Vluchtelingen Steunpunt, leerplicht en het UWV wordt verder verstrekt. De inwoner en 'wat de inwoner kan' staan centraal.

Nieuwe inwoners voelen zich thuis en een volwaardig inwoner van Oudewater.

Trends en ontwikkelingen

- Het vergroten van **bestaanszekerheid** en het tegengaan van **armoede** is een thema dat ook de komende jaren actueel zal zijn.
- **Statushouders**: In 2023 en verder wordt de taakstelling statushouders voor de gemeente Oudewater nog verder verhoogd. Dit betekent meer beschikbare woningen en een toenemende druk op Ferm Werk en de ketenpartners. Daarnaast zal de druk op met name de gezondheidszorg en het onderwijs toenemen. Deze ontwikkeling, in combinatie met de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de intentie van de rijksoverheid om asielzoekers in de regio op te vangen, zal de vraag naar alle hiermee gepaard gaande voorzieningen verder doen toenemen. 2023 en verder zullen dan ook in het teken staan van het zoeken naar slimme oplossingen voor deze maatschappelijke problemen.
- Met de 'Spreidingswet' wordt beoogd dat er extra plekken voor **asielopvang** komen in Nederland, verspreid door het land. Alle gemeenten krijgen daarbij een taak voor het opvangen van asielzoekers, waarbij onderling afspraken kunnen worden gemaakt. Zo kan de wijze van opvang aansluiten bij de lokale situatie.

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners van Oudewater hebben voldoende middelen om in hun eigen levensonderhoud te voorzien.

- We vergroten de bestaanszekerheid voor alle inwoners
- Regelingen worden vereenvoudigd
- De communicatie over regelingen en ondersteuning wordt verbeterd, waardoor meer inwoners bereikt worden.
- Vroegsignalering is verankerd in de werkwijze van Stadsteam en partners.

2. Inwoners van Oudewater werken of participeren naar vermogen

- Meer werknemers uit het doelgroepenregister gaan gesubsidieerd werkgevers aan de slag.

3. Nieuwe inwoners voelen zich thuis in Oudewater en doen mee naar vermogen

- We werken samen voor nieuwe inwoners van Oudewater.
- We hebben aandacht voor arbeidsmigranten.

4.5 Thema 5: Wonen en leefomgeving

- De leefomgeving nodigt uit tot bewegen, ontmoeten en het beleven van cultuur.
- Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen.

Oudewater is voor alle inwoners een gemeente om zich thuis te voelen, om veilig en prettig te wonen. In het woningaanbod wordt rekening gehouden met woonwensen van alle inwoners.

De inrichting van de openbare ruimte draagt hieraan bij.

Er is veel nodig om de groeiende groep ouderen te faciliteren in hun **(toekomstige) woon-, welzijn- en zorgbehoeften**. Ook in Oudewater moeten we voor een groeiende groep kwetsbare inwoners geschikte woningen realiseren. We wonen zo lang mogelijk zelfstandig en krijgen daarbij de nodige ondersteuning zo lokaal en zo thuis mogelijk.

Trends en ontwikkelingen

- De **vergrijzing neemt toe** en het aantal beschikbare hulpverleners neemt af. Daarnaast neemt het aantal mantelzorgers toe. Ontmoeting en actief blijven zijn belangrijke middelen tegen vereenzaming en ongezondheid, en halen de druk van de overbelaste zorg. Daarom zal de komende periode meer aandacht moeten komen voor welzijn. Daarnaast zullen we moeten anticiperen door levensloopbestendig te bouwen en bij de vormgeving van de leefomgeving hiermee rekening te houden.
- In het Regioplan Beschermd Wonen U16 dat is vastgesteld door de raad, is het uitgangspunt dat **inwoners zo thuis en zo lokaal mogelijk kunnen worden ondersteund**. Oudewater krijgt budget om in te zetten op preventie van instroom in beschermd wonen. Dit betekent dat we niet alleen huisvesting moeten bieden, maar ook dat we ervoor moeten zorgen dat deze groep mensen zich thuisvoelt en naar vermogen kan deelnemen aan de samenleving.
- **Meldingen bij het Meld- en adviespunt van de GGD nemen toe**. Dit is een trend die voor vrijwel alle gemeenten geldt. Het is belangrijk dat (tijdelijk) verminderde zelfredzaamheid snel wordt gesignaleerd en adequaat wordt opgevolgd door een aanspreekpunt in de wijk (bijvoorbeeld in de vorm van een wijkcoach of wijk-ggz'er).
- In de regio zien we dat inwoners met psychische kwetsbaarheid steeds vaker gebruik maken van **ervaringsdeskundigheid** bij hun herstel. Hier kunnen we in Oudewater nog meer gebruik van maken.
- **Doorstroming** was de oplossing voor de vastzittende woningmarkt: wooncarrière naar een grotere woning is een logische stap. Het gaat de komende jaren bij verhuizing om passend aanbod, bewustwording en acceptatie. Daarnaast biedt de regionale Huisvestingsverordening de mogelijkheid voor maatwerk. Met de 'Van groot naar beter' regeling is het mogelijk te verhuizen naar een kleinere en geschikte woning.
- De **realisatie van woningbouw staat onder druk** door stikstofcrisis, stijgende bouwkosten, rentestijging in combinatie met dalende verkoopcijfers en afhakende beleggers.

Wat willen we bereiken?

1. De leefomgeving nodigt uit tot bewegen, ontmoeten en het beleven van cultuur.

- De openbare ruimte nodigt uit tot bewegen en ontmoeting en biedt de mogelijkheid om cultuur te beleven.

2. Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen.

- In het woningaanbod wordt rekening gehouden met behoeften van alle inwoners. Er is aandacht voor de oudere/kleinere kernen.
- Extra aandacht is er voor specifieke groepen: 75+, inwoners met een lichamelijke of verstandelijke beperking en inwoners die langdurig zorgafhankelijk zijn door psychische kwetsbaarheid.
- Inwoners kunnen op een prettige manier zo lang mogelijk thuis blijven wonen.